

Βρυξέλλες, 14.10.2020
COM(2020) 652 final

2020/0300 (COD)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στις 4 Δεκεμβρίου 2019 ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) δημοσίευσε την έκθεσή του με τίτλο «Το ευρωπαϊκό περιβάλλον – κατάσταση και προοπτικές 2020» (SOER)¹ και τα αποτελέσματά της είναι απογοητευτικά. Οι τρέχουσες προκλήσεις στους τομείς του περιβάλλοντος, του κλίματος και της βιωσιμότητας είναι πρωτοφανούς κλίμακας και επιτακτικότητας, και απαιτούν άμεση και συντονισμένη δράση και συστημικές λύσεις. Τις τελευταίες δεκαετίες οι περιβαλλοντικές πολιτικές της Ένωσης απέφεραν σημαντικά οφέλη χωρίς να επηρεάσουν τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, ενώ τα τελευταία χρόνια το κεκτημένο διαμορφώνεται όλο και περισσότερο από ένα φιλόδοξο μακρόπνοο όραμα, στόχους και στρατηγικές πολιτικές πλαισίωσης που οδηγούν στην αποτελεσματική μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων. Ωστόσο, η απώλεια βιοποικιλότητας και η υποβάθμιση των υπηρεσιών οικοσυστημάτων, η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της, η μη βιώσιμη χρήση των πόρων, καθώς και η ρύπανση και οι συναφείς κίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία, τη φύση, τα οικοσυστήματα και την οικονομία απαιτούν την ανάληψη περαιτέρω αποφασιστικής δράσης στην ΕΕ και παγκοσμίως.

Στις 11 Δεκεμβρίου 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις αυτές με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας² —ενός φιλόδοξου θεματολογίου που αποσκοπεί αφενός στην ανάδειξη της ΕΕ στην πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050 και, αφετέρου, στην προστασία, τη διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ, καθώς και στην προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον. Με βάση ένα μοντέλο ανατροφοδοτικής ανάπτυξης το οποίο θα επιστρέφει στον πλανήτη περισσότερα από όσα του αφαιρεί, στην εν λόγω συμφωνία περιγράφονται οι περιβαλλοντικές προτεραιότητες για τα επόμενα έτη και η φιλοδοξία της Ένωσης να μετασχηματίσει την οικονομία της για ένα βιώσιμο μέλλον χωρίς να αφήνει κανέναν στο περιθώριο, να υλοποιήσει τους στόχους αυτούς και να σχεδιάσει μια δέσμη πολιτικών που επιφέρουν βαθύ μετασχηματισμό, ενώ παράλληλα η Ένωση καλείται να ενισχύσει την ηγετική της θέση στην παγκόσμια σκηνή όσον αφορά κλιματικά και περιβαλλοντικά ζητήματα.

Μετά την ευρεία συζήτηση σχετικά με την ανακοίνωση «Καθαρός πλανήτης για όλους»³, η ΕΕ υπέβαλε, τον Μάρτιο του 2020, τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της βάσει της συμφωνίας του Παρισιού που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης-πλασίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή⁴, με την οποία αναλαμβάνει τη δέσμευση να καταστεί κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050. Η Επιτροπή πρότεινε την ενσωμάτωση του συγκεκριμένου στόχου στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα⁵. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε επίσης σειρά νέων στρατηγικών πρωτοβουλιών, ιδίως ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία

¹ Έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος: *The European environment - state and outlook 2020, Knowledge for transition to a sustainable Europe (Το ευρωπαϊκό περιβάλλον – κατάσταση και προοπτικές 2020, Γνώση για τη μετάβαση σε μια βιώσιμη Ευρώπη – 2019)*.

² COM(2019) 640 final.

³ COM(2018) 773 final.

⁴ Υποβολή από την Κροατία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, *Μακροπρόθεσμη στρατηγική ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της* (2020, <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/HR-03-06-2020%20EU%20Submission%20on%20Long%20term%20strategy.pdf>).

⁵ COM(2020) 80 final.

για μια καθαρή και ανταγωνιστική Ευρώπη⁶, μια στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030⁷ και μια στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»⁸.

Επιπλέον, η ΕΕ έχει αντιμετωπίσει με ολοκληρωμένο τρόπο την κρίση της νόσου COVID-19, η οποία έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή και στα μέσα διαβίωσης και έχει οδηγήσει σε πρωτοφανείς προκλήσεις για τη χάραξη πολιτικής, οι οποίες επιδεινώνονται από τη σοβαρή οικονομική ύφεση. Στο σχέδιο ανάκαμψης «Next Generation EU», το οποίο προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 27 Μαΐου 2020 και εγκρίθηκε από το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουλίου του 2020, τονίζεται η σημασία της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ως νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρώπης και ο ρόλος της στην επίτευξη βιώσιμης και ταχείας ανάκαμψης, καθώς και στη διασφάλιση μακροπρόθεσμης προβλεψιμότητας στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα, και, εντέλει, στη διασφάλιση μιας δίκαιης και ισότιμης μετάβασης η οποία δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο. Το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, με το μακροπρόθεσμο όραμα και τους περιβαλλοντικούς στόχους προτεραιότητάς του, οι οποίοι είναι κοινοί με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, θα στηρίζει την κοινή δέσμευση της ΕΕ για μια πράσινη ανάκαμψη.

Τα προγράμματα δράσης για το περιβάλλον κατευθύνουν τη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Το έβδομο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (7ο ΠΔΠ) λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του προγράμματος αυτού η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει, εάν κριθεί σκόπιμο, πρόταση για το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (8ο ΠΔΠ) εγκαίρως ώστε να αποφευχθεί η ύπαρξη κενού μεταξύ του 7ου ΠΔΠ και του 8ου ΠΔΠ. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ανακοινώθηκε η θέσπιση νέου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον.

Το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή των Περιφερειών κάλεσαν την Επιτροπή να υποβάλει, το αργότερο έως τις αρχές του 2020, πρόταση για το 8ο ΠΔΠ.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η παρούσα πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ένα νέο γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 βασίζεται στο άρθρο 192 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ανάληψη ευθύνης για το παρόν πρόγραμμα και η επίτευξη των στόχων προτεραιότητάς του από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, η παρούσα πρόταση απόφασης θεσπίζει ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την υλοποίηση των στόχων προτεραιότητας και διασφαλίζει την τακτική μέτρηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων.

Οι στόχοι της παρούσας πρότασης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο. Δεδομένου ότι η πολιτική για το περιβάλλον και το κλίμα αποτελεί τομέα συντρέχουσας αρμοδιότητας στην ΕΕ και αποκεντρωμένη πολιτική, ένας από τους σκοπούς του παρόντος προγράμματος είναι η κοινή ανάληψη ευθύνης από τα τρία θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη όσον αφορά τους στόχους του, μέσω της παροχής στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη —συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών και των πόλεων, των επιχειρήσεων, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των μεμονωμένων πολιτών— ενός προβλέψιμου πλαισίου και κατευθύνσεων για την ανάληψη δράσης.

⁶ COM(2020) 98 final.

⁷ COM(2020) 380 final.

⁸ COM(2020) 381 final.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στις 15 Μαΐου 2019 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση του 7ου ΠΔΠ⁹. Της έκθεσης προηγήθηκε εκτενής διαδικασία διαβούλευσης, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 2018 και περιλάμβανε ανοικτή δημόσια διαβούλευση, στοχευμένη διαβούλευση με τα κράτη μέλη, στοχευμένη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και δύο δημόσια εργαστήρια.

Από την αξιολόγηση προέκυψε ότι το 7ο ΠΔΠ θεωρείται γενικά ως ένα αποτελεσματικό και υψηλού επιπέδου στρατηγικό εργαλείο το οποίο καθοδηγεί την περιβαλλοντική πολιτική. Για πολλούς, το ΠΔΠ λειτουργεί επίσης ως εργαλείο σχεδιασμού το οποίο εξασφαλίζει τη συνέχεια της περιβαλλοντικής πολιτικής —μεταξύ άλλων με το μακρόπνοο όραμά του και την εξασφάλιση λογοδοσίας και προβλεψιμότητας για τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής— ενώ παράλληλα έχει θετική επίδραση στην ενσωμάτωση και στον εξορθολογισμό της περιβαλλοντικής πολιτικής. Οι στόχοι προτεραιότητας του 7ου ΠΔΠ θεωρήθηκε γενικά ότι εξακολουθούν να ισχύουν, ιδίως το όραμά του για το 2050.

Στις 22 Νοεμβρίου 2017 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δημοσίευσε αξιολόγηση της εφαρμογής του 7ου ΠΔΠ¹⁰, ενώ ακολούθησε έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του στις 6 Μαρτίου 2018 και ψήφισμα¹¹ στις 17 Απριλίου 2018.

Στις 31 Ιουλίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών δημοσίευσε μελέτη σχετικά με την τοπική και περιφερειακή διάσταση του 8ου ΠΔΠ¹² και ακολούθησε γνωμοδότηση¹³, η οποία εκδόθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2019.

Στις 11-12 Ιουνίου 2019, σε συνέχεια των συζητήσεων στο πλαίσιο του άτυπου Συμβουλίου Περιβάλλοντος που διεξήχθη στις 29 και 30 Οκτωβρίου 2018 στο Graz (Αυστρία), πραγματοποιήθηκε εργαστήριο για το μελλοντικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον στο Hainburg (Αυστρία). Στις 4 Οκτωβρίου 2019 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα με τίτλο «8ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον – Ας αντιστρέψουμε μαζί τις τάσεις»¹⁴ υπό τη φινλανδική Προεδρία του Συμβουλίου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση απόφασης καταρτίστηκε σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Η πρόταση περιλαμβάνει δημοσιονομικό δελτίο στο οποίο παρουσιάζεται η ανάγκη διάθεσης πρόσθετων πόρων στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ΕCHA) προς στήριξη του νέου πλαισίου παρακολούθησης, μέτρησης και υποβολής εκθέσεων του παρόντος προγράμματος.

Η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ΕCHA) έχει υψίστη σημασία για αυτές τις εργασίες και για την επίτευξη των στόχων του 8ου ΠΔΠ. Το νέο πλαίσιο παρακολούθησης και υποβολής

⁹ COM(2019) 233 final.

¹⁰ Αξιολόγηση ευρωπαϊκής εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: *Implementation of the 7th Environment Action Programme - Mid-term review* (Ενδιάμεση αξιολόγηση της εφαρμογής του 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον – 2017).

¹¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 17ης Απριλίου 2018, σχετικά με την εφαρμογή του 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον [2017/2030(INI)].

¹² Επιτροπή των Περιφερειών: *Προς ένα 8ο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον — η τοπική και περιφερειακή διάσταση* (2018).

¹³ EE C 168 της 16.5.2019, σ. 27.

¹⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2019 (12795/19).

εκθέσεων που προτείνεται για το 8ο ΠΔΠ θα περιλαμβάνει, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, υφιστάμενα εργαλεία και δείκτες παρακολούθησης που βασίζονται κυρίως σε ευρωπαϊκές στατιστικές και δεδομένα από τον ΕΟΠ και τον ΕCHA, ώστε να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις και να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος για τα κράτη μέλη. Αυτό σημαίνει ότι στους εν λόγω οργανισμούς ανατίθενται πρόσθετα καθήκοντα, προκειμένου να μπορούν να συμβάλουν πλήρως στην επίτευξη των προτεραιοτήτων και στη δημιουργία των ευνοϊκών συνθηκών που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος προγράμματος.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης:

Πρωταρχικός στόχος του 8^{ου} ΠΔΠ είναι η επιτάχυνση της μετάβασης της Ένωσης σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, καθαρή και κυκλική οικονομία με δίκαιο και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο και η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και των σχετικών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, σε πλαίσιο πλήρους υποστήριξης των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Άρθρο 1

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αύξηση της συνοχής και των συνεργειών μεταξύ των δράσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, μέσω της μέτρησης της προόδου προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων με ολοκληρωμένο τρόπο. Σύμφωνα με τον όρκο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σχετικά με το «μη βλάπτειν», η παρούσα πρόταση υποστηρίζει τη μείωση των πιέσεων που ασκούνται στο περιβάλλον και το κλίμα και την ενίσχυση της ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη χάραξη και εφαρμογή πολιτικών, ιδίως με την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες και έργα σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

Άρθρο 2

Η ευθύνη για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών σκοπών και στόχων επιμερίζεται μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της και απαιτεί δράση από όλους τους παράγοντες, τις κυβερνήσεις σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τους κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Το άρθρο 2 καθορίζει τους θεματικούς στόχους προτεραιότητας στο πλαίσιο του μακροπρόθεσμου στόχου «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» με ορίζοντα το 2050, ο οποίος καθορίστηκε ήδη στο 7ο ΠΔΠ.

Άρθρο 3

Στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία τονίζεται η ανάγκη να διασφαλιστεί η επιβολή και η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών και της νομοθεσίας.

Το άρθρο 3 παρέχει τη βάση για κοινή κατανόηση και προσήλωση στη δημιουργία των ευνοϊκών συνθηκών που απαιτούνται για την επίτευξη αυτών των θεματικών στόχων προτεραιότητας, με αποτέλεσμα να εξασφαλίζεται η συνοχή κατά την εφαρμογή στο κατάλληλο επίπεδο. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο οι κατευθυντήριες γραμμές της για τη βελτίωση της νομοθεσίας και τα εργαλεία υποστήριξης αντιμετωπίζουν τα ζητήματα βιωσιμότητας και καινοτομίας, με στόχο όλες οι πρωτοβουλίες της ΕΕ να τηρούν έναν «πράσινο όρκο» σχετικά με το «μη βλάπτειν».

Άρθρο 4

Παρότι οι επιμέρους νομοθετικές πράξεις για το περιβάλλον απαιτούν την υποβολή τακτικών εκθέσεων από τα κράτη μέλη σχετικά με συγκεκριμένες περιβαλλοντικές πολιτικές, στη νομοθεσία της ΕΕ δεν προβλέπεται ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διασφάλιση συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τη συνολική επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ανακοινώθηκε ότι το νέο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον θα περιλαμβάνει έναν νέο μηχανισμό παρακολούθησης που θα διασφαλίζει ότι η Ένωση παραμένει σε καλό δρόμο για την υλοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων της.

Το παρόν πλαίσιο παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των υφιστάμενων εργαλείων υποβολής εκθέσεων και διακυβέρνησης για το περιβάλλον και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

- *Μέτρηση της προόδου προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων στο ευρύτερο πλαίσιο της βιωσιμότητας, της ευημερίας και της ανθεκτικότητας*

Για τη μέτρηση της προόδου της ΕΕ και των κρατών μελών της προς την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 απαιτείται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών στόχων. Το Συμβούλιο¹⁵ και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή¹⁶ έχουν ζητήσει τη μέτρηση των οικονομικών επιδόσεων και της κοινωνικής προόδου βάσει κριτηρίων «πέραν του ΑΕΠ» και τη στροφή προς τη χρήση της «ευημερίας» ως πυξίδας για την πολιτική· μια κίνηση που υποστηρίζεται επίσης από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης¹⁷. Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διοργάνωσαν τη διάσκεψη του 2018 για την περίοδο μετά την ανάπτυξη (Post Growth 2018 Conference)¹⁸ από κοινού με ενδιαφερόμενα μέρη.

Στο πλαίσιο αυτό, το πλαίσιο παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα συμβάλει με την παροχή πληροφοριών για το περιβάλλον και το κλίμα στις συνολικές προσπάθειες της ΕΕ για μέτρηση της προόδου προς την επίτευξη βιωσιμότητας, ευημερίας και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας στις καταστροφές· θα ενημερώνει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη αν η Ένωση και τα κράτη μέλη βρίσκονται σε σωστή πορεία για την επίτευξη συστημικού μετασχηματισμού.

Η κατάρτιση του πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα πρέπει επίσης να εξεταστεί στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών διακυβέρνησης και παρακολούθησης, ιδίως του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, της έκθεσης παρακολούθησης των ΣΒΑ της Eurostat και της ετήσιας έκθεσης στρατηγικών προβλέψεων, διαδικασίες οι οποίες βασίζονται επίσης στα διαθέσιμα δεδομένα και χρησιμοποιούν δείκτες που είναι οι πλέον συναφείς για τους αντίστοιχους στόχους πολιτικής. Παρότι αυτά, τα εργαλεία διακυβέρνησης και παρακολούθησης εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς, απαιτείται ολοένα και μεγαλύτερη διασύνδεσή τους με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της συνοχής τους.

- *Προς ένα σύνολο πρωταρχικών δεικτών του 8ου ΠΔΠ*

¹⁵ Βλέπε π.χ. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/el/pdf>.

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

¹⁷ Βλέπε π.χ. το πλαίσιο ευημερίας του ΟΟΣΑ, το πλαίσιο του ΟΟΣΑ για μέτρα πολιτικής όσον αφορά την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, την πρωτοβουλία για καλύτερες συνθήκες ζωής και την πρωτοβουλία «Νέες προσεγγίσεις οικονομικών προκλήσεων».

¹⁸ <https://www.postgrowth2018.eu/>

Η παρακολούθηση του έβδομου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον πραγματοποιήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, ο οποίος δημοσίευσε ετήσιες εκθέσεις περιβαλλοντικών δεικτών¹⁹. Καταρτίστηκε πίνακας αποτελεσμάτων με σχεδόν 30 δείκτες για την παρακολούθηση των στόχων προτεραιότητας του 7ου ΠΔΠ.

Το πλαίσιο παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τους νέους στόχους προτεραιότητάς του. Θα πρέπει να περιλαμβάνει περιορισμένο αριθμό βασικών δεικτών για επικοινωνία υψηλού επιπέδου, οι οποίοι παρέχουν συνεκτική εικόνα σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος, τις κύριες πιέσεις και την αποτελεσματικότητα της απόκρισής μας. Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να είναι επίσης συναφείς με τους γενικούς στόχους της αύξησης της ευημερίας και της ανθεκτικότητας των οικονομιών και των κοινωνιών μας.

Κατά την επιλογή πρωταρχικών δεικτών του 8ου ΠΔΠ θα ληφθούν δεόντως υπόψη οι υπό εξέλιξη άξονες εργασιών για τη βελτίωση της παρακολούθησης της βιοποικιλότητας, της κυκλικής οικονομίας και της μηδενικής ρύπανσης, οι οποίοι αναμένεται να ολοκληρωθούν στο σύνολό τους έως το 2021/22, καθώς και άλλα εργαλεία παρακολούθησης που καλύπτουν την πολιτική για το περιβάλλον και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένης της διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα. Η επιλογή θα πρέπει να βασιστεί στα διαθέσιμα δεδομένα στα κράτη μέλη και σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως σε αυτά που διαχειρίζεται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, καθώς και το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων στηρίζουν την Επιτροπή στη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της συνάφειας των δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η κάλυψη των κενών των δεικτών, ιδίως η παρακολούθηση της πολιτικής που σχετίζεται με τη φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης και των συνδέσεων μεταξύ της περιβαλλοντικής πολιτικής, της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την υγεία.

Η κατάρτιση του πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα υποστηριχθεί από μια νέα βάση δεδομένων περιβαλλοντικών δεικτών —μια διαδικτυακή και εύκολα προσβάσιμη βιβλιοθήκη δεικτών η οποία θα παρέχει πλήρη και δομημένη επισκόπηση των αρκετών εκατοντάδων υφιστάμενων περιβαλλοντικών δεικτών.

– Τα όρια του πλανήτη

Η διαδικασία για την ανάπτυξη ενός πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ θα αποτελέσει ευκαιρία για να διερευνηθούν οι δυνατότητες των υπό εξέλιξη ροών εργασίας στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής, στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και σε άλλους φορείς σχετικά με τα όρια του πλανήτη (π.χ. χρήση γλυκών υδάτων, αλλαγή χρήσης γης, οξίνιση των ωκεανών) και σχετικά με το αποτύπωμα της κατανάλωσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών σε τρίτες χώρες.

Παρότι η επιστήμη του κλίματος και ιδίως οι εργασίες της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή παρέχουν αξιόπιστα δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που είναι συμβατό με τον στόχο της συμφωνίας του Παρισιού για συγκράτηση της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 °C και συνέχιση των προσπαθειών για τον περιορισμό της σε 1,5 °C σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα, οι εργασίες για άλλα όρια του πλανήτη βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη. Η προώθηση αυτών των εργασιών είναι σημαντική προκειμένου να ενημερωθούν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το αν οι

¹⁹ Βλέπε π.χ. <https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2018>

περιβαλλοντικές πολιτικές είναι αρκετά φιλόδοξες ώστε η Ευρώπη να παραμείνει εντός του ασφαλούς χώρου λειτουργίας του πλανήτη²⁰.

– *Διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τους πρωταρχικούς δείκτες του 8ου ΠΔΠ*

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει ευρεία διαδικασία διαβούλευσης με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ, βάσει εγγράφου διαβούλευσης που θα περιγράφει την προτεινόμενη μεθοδολογία και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Βάσει αυτών των διαβουλεύσεων, η Επιτροπή σκοπεύει να παρουσιάσει ένα σύνολο πρωταρχικών δεικτών του 8ου ΠΔΠ έως το τέλος του 2021.

Η διαδικασία θα συντονιστεί στενά με τους υπό εξέλιξη άξονες εργασιών που ανακοινώθηκαν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για τον σχεδιασμό ή την επανεξέταση των πλαισίων παρακολούθησης για την κυκλική οικονομία, τη βιοποικιλότητα και τη μηδενική ρύπανση, ώστε να διασφαλιστεί συνολική συνοχή και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος.

Άρθρο 5 – Αξιολόγηση

Το άρθρο 5 προβλέπει αξιολόγηση του 8ου ΠΔΠ το 2029, πριν από τη λήξη του στο τέλος του 2030.

²⁰ COM(2020) 98 final, σ. 18.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 192 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γενικά προγράμματα δράσης για το περιβάλλον παρέχουν το πλαίσιο δράσης της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και του κλίματος από το 1973.
- (2) Με την απόφαση αριθ. 1386/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³ θεσπίστηκε το 7ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (στο εξής: 7ο ΠΔΠ), το οποίο καθορίζει το περιβαλλοντικό θεματολόγιο της Ένωσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, καθώς και ένα μακροπρόθεσμο όραμα για το 2050.
- (3) Η αξιολόγηση του 7ου ΠΔΠ²⁴ από την Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το όραμά του για το 2050 και οι στόχοι προτεραιότητάς του εξακολουθούν να ισχύουν, ότι συνέβαλε στην παροχή περισσότερο προβλέψιμης, ταχύτερης και καλύτερα συντονισμένης δράσης στην περιβαλλοντική πολιτική και ότι η δομή και το ευνοϊκό πλαίσιο υλοποίησής του συνέβαλαν στη δημιουργία συνεργειών, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της περιβαλλοντικής πολιτικής. Επιπλέον, η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το 7ο ΠΔΠ προέβλεπε το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, επιμένοντας ότι η οικονομική και κοινωνική ευημερία εξαρτάται από μια υγιή βάση φυσικών πόρων, και διευκόλυνε την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον, έδωσε στην Ένωση τη δυνατότητα να εκφράζεται με ενιαία φωνή στην παγκόσμια σκηνή για ζητήματα που αφορούν το κλίμα και το περιβάλλον. Στην αξιολόγηση του 7ου ΠΔΠ, η Επιτροπή κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η πρόοδος που έχει σημειωθεί όσον

²¹ Να εισαχθεί αν η ΕΟΚΕ εκδώσει γνώμη σχετικά με την πρόταση

²² Να εισαχθεί αν η ΕτΠ εκδώσει γνώμη σχετικά με την πρόταση

²³ ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 171.

²⁴ COM(2019) 233 final.

αφορά την προστασία της φύσης, την υγεία και την ενσωμάτωση των πολιτικών δεν ήταν επαρκής.

- (4) Σύμφωνα με την έκθεση του ΕΟΠ με τίτλο «The European environment – state and outlook 2020, Knowledge for transition to a sustainable Europe» (Το ευρωπαϊκό περιβάλλον — κατάσταση και προοπτικές 2020, Γνώση για τη μετάβαση σε μια βιώσιμη Ευρώπη)» (στο εξής: SOER 2020), το 2020 παρέχει στην Ένωση μοναδική ευκαιρία για να αναλάβει ηγετικό ρόλο όσον αφορά τη βιωσιμότητα και να αντιμετωπίσει τις επιτακτικές προκλήσεις βιωσιμότητας που απαιτούν συστημικές λύσεις. Όπως αναφέρεται στην έκθεση SOER 2020, οι αλλαγές στο κλίμα και στα οικοσυστήματα του πλανήτη που παρατηρούνται από τη δεκαετία του 1950 είναι πρωτοφανείς σε κλίμακα δεκαετιών και χιλιετιών. Ο παγκόσμιος πληθυσμός έχει τριπλασιαστεί από το 1950, ενώ ο πληθυσμός που ζει σε πόλεις έχει τετραπλασιαστεί. Με το τρέχον μοντέλο ανάπτυξης, οι περιβαλλοντικές πιέσεις αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω, προκαλώντας άμεσες και έμμεσες επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και ευημερία. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους τομείς με τον μεγαλύτερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο – τρόφιμα, κινητικότητα, ενέργεια, καθώς και υποδομές και κτίρια.
- (5) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις που προσδιορίστηκαν στην έκθεση SOER 2020 με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας²⁵: μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική για τη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία, που διαθέτει μια οικονομία ανταγωνιστική, κλιματικά ουδέτερη και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων. Ο κανονισμός (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶ κατοχυρώνει στη νομοθεσία τον στόχο της Ένωσης για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.
- (6) Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία στηρίζει το σχέδιο ανάκαμψης «Next Generation EU», το οποίο προωθεί τις απαιτούμενες επενδύσεις σε βασικούς πράσινους τομείς με σκοπό την οικοδόμηση ανθεκτικότητας και τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας σε μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο οποίος θα τροφοδοτήσει την οικονομική ανάκαμψη της Ένωσης από την κρίση της νόσου COVID-19 μαζί με τον προϋπολογισμό της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, βασίζεται επίσης στους στόχους προτεραιότητας που καθορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Επιπλέον, όλες οι πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης «Next Generation EU» θα πρέπει να τηρούν τον όρκο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σχετικά με το «μη βλάπτει».
- (7) Τα προγράμματα δράσης για το περιβάλλον κατευθύνουν τη χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Το 7ο ΠΔΠ λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του εν λόγω προγράμματος η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει, εάν κριθεί σκόπιμο, πρόταση για το όγδοο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (8ο ΠΔΠ) εγκαίρως ώστε να αποφευχθεί η ύπαρξη κενού μεταξύ του 7ου ΠΔΠ και του 8ου ΠΔΠ. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας ανακοινώθηκε η θέσπιση νέου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον.
- (8) Το 8ο ΠΔΠ θα πρέπει να στηρίζει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, σύμφωνα με τον μακροπρόθεσμο στόχο της «ευημερίας εντός των ορίων του πλανήτη μας» έως το

²⁵ COM(2019) 640 final.

²⁶ COM(2020) 80 final.

2050, ο οποίος έχει ήδη τεθεί στο 7ο ΠΔΠ. Θα πρέπει να συμβάλει στην υλοποίηση του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και των συναφών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

- (9) Το 8ο ΠΔΠ θα πρέπει να επιταχύνει τη μετάβαση σε μια ανατροφοδοτική οικονομία που επιστρέφει στον πλανήτη περισσότερα από όσα του αφαιρεί. Ένα μοντέλο ανατροφοδοτικής ανάπτυξης αναγνωρίζει ότι η ευημερία και η ευμάρεια των κοινωνιών μας εξαρτώνται από ένα σταθερό κλίμα, ένα υγιές περιβάλλον και ακμάζοντα οικοσυστήματα, τα οποία παρέχουν ασφαλή χώρο λειτουργίας για τις οικονομίες μας. Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός και η ζήτηση για φυσικούς πόρους εξακολουθούν να αυξάνονται, η οικονομική δραστηριότητα θα πρέπει να αναπτυχθεί κατά τρόπο που να μη βλάπτει αλλά, αντιθέτως, να αντιστρέφει την κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, να ελαχιστοποιεί τη ρύπανση και να έχει ως αποτέλεσμα τη διατήρηση και τον εμπλουτισμό του φυσικού κεφαλαίου, εξασφαλίζοντας έτσι την αφθονία ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πόρων. Μέσω της συνεχούς καινοτομίας, της προσαρμογής σε νέες προκλήσεις και της συνδημιουργίας, η ανατροφοδοτική οικονομία ενισχύει την ανθεκτικότητα και προστατεύει την ευημερία της σημερινής και των μελλοντικών γενεών.
- (10) Το 8ο ΠΔΠ θα πρέπει να θέσει θεματικούς στόχους προτεραιότητας στους τομείς της κλιματικής ουδετερότητας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, της κυκλικής οικονομίας, της φιλοδοξίας για μηδενική ρύπανση και της μείωσης των περιβαλλοντικών πιέσεων από την παραγωγή και την κατανάλωση. Επιπλέον, θα πρέπει να προσδιορίσει τις ευνοϊκές συνθήκες για την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων και των θεματικών στόχων προτεραιότητας για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- (11) Δεδομένου ότι η περιβαλλοντική πολιτική είναι άκρως αποκεντρωμένη, η δράση για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ θα πρέπει να αναληφθεί σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, δηλαδή σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο μιας συνεργατικής προσέγγισης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών θα πρέπει να ενισχυθεί με σκοπό τη μεγιστοποίηση των συνεργειών μεταξύ οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων, με ιδιαίτερη προσοχή στους δυνητικούς συμβιβασμούς και στις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων. Επιπλέον, σημαντική για την εξασφάλιση της επιτυχίας του 8ου ΠΔΠ και την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας που καθορίζονται σε αυτό είναι η διαφανής συνεργασία με μη κυβερνητικούς παράγοντες.
- (12) Η ενισχυμένη συνεργασία με τις χώρες εταίρους, η χρηστή παγκόσμια περιβαλλοντική διακυβέρνηση, καθώς και οι συνέργειες μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης έχουν καίρια σημασία για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης.
- (13) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί την πρόοδο της Ένωσης και των κρατών μελών προς την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ στο πλαίσιο της μετάβασης προς μεγαλύτερη βιωσιμότητα, ευημερία και ανθεκτικότητα. Αυτό συνάδει με τις εκκλήσεις του Συμβουλίου²⁷ και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²⁸ για τη μέτρηση των οικονομικών επιδόσεων και της

²⁷

²⁸

Βλέπε π.χ. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/el/pdf>.
<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

κοινωνικής προόδου βάσει κριτηρίων «πέραν του ΑΕΠ» και τη στροφή προς τη χρήση της ευημερίας ως πυξίδας πολιτικής, κάτι που υποστηρίζεται επίσης από τον ΟΟΣΑ²⁹.

- (14) Η αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τη συνάφεια των δεδομένων και των δεικτών. Θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με και χωρίς να θίγει τα εργαλεία παρακολούθησης ή διακυβέρνησης που καλύπτουν πιο συγκεκριμένες πτυχές της πολιτικής για το περιβάλλον και το κλίμα, όπως ειδικότερα ο κανονισμός 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής ή τα εργαλεία παρακολούθησης που σχετίζονται με την κυκλική οικονομία, τη μηδενική ρύπανση, τη βιοποικιλότητα, τον αέρα, τα ύδατα, το έδαφος, τα απόβλητα ή οποιεσδήποτε άλλες περιβαλλοντικές πολιτικές. Μαζί με άλλα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, την παρακολούθηση των ΣΒΑ της Eurostat και την έκθεση στρατηγικής ανάλυσης προοπτικών της Επιτροπής³¹, η αξιολόγηση θα αποτελεί μέρος ενός συνεκτικού, διασυνδεδεμένου συνόλου εργαλείων παρακολούθησης και διακυβέρνησης.
- (15) Η Επιτροπή και ο ΕΟΠ, καθώς και άλλοι σχετικοί οργανισμοί, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα και τους δείκτες που παρέχονται από τα κράτη μέλη, και να προβαίνουν σε περαιτέρω χρήση τους, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες νομικές πράξεις της Ένωσης. Επιπλέον, θα πρέπει να αξιοποιούνται και άλλες πηγές δεδομένων, όπως δορυφορικά δεδομένα και επεξεργασμένες πληροφορίες από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα παρακολούθησης της γης (Copernicus), το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφόρησης για τις δασικές πυρκαγιές και το ευρωπαϊκό σύστημα προειδοποίησης για τις πλημμύρες, ή πλατφόρμες δεδομένων όπως το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Παρατηρήσεων και Δεδομένων της Θάλασσας ή η πλατφόρμα πληροφοριών για την παρακολούθηση των χημικών ουσιών. Η εφαρμογή σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων και τεχνητής νοημοσύνης επιτρέπει τη διαχείριση και την ανάλυση των δεδομένων με αποτελεσματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, μειώνει τον διοικητικό φόρτο, αυξάνοντας παράλληλα την έγκαιρη υποβολή και την ποιότητα.
- (16) Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στις οδηγίες 2003/4/EK, 2007/2/EK και (ΕΕ) 2019/1024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα σχετικά δεδομένα, πληροφορίες και δείκτες για την παρακολούθηση της εφαρμογής του 8ου ΠΔΠ είναι ελεύθερα διαθέσιμα, αμερόληπτα, με ανοικτή πρόσβαση, επαρκή, υψηλής ποιότητας, συγκρίσιμα, επικαιροποιημένα, φιλικά προς τον χρήστη και εύκολα προσβάσιμα στο διαδίκτυο.
- (17) Για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ, ο ΕΟΠ και ο ECHA θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς ικανότητες και πόρους για τη διασφάλιση μιας αξιόπιστης, προσβάσιμης και διαφανούς βάσης γνώσεων και στοιχείων για την υποστήριξη της υλοποίησης των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της αξιολόγησης της προόδου στο πλαίσιο του προγράμματος.

²⁹ Βλέπε π.χ. το πλαίσιο ευημερίας του ΟΟΣΑ, το πλαίσιο του ΟΟΣΑ για μέτρα πολιτικής όσον αφορά την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, την πρωτοβουλία για καλύτερες συνθήκες ζωής και την πρωτοβουλία «Νέες προσεγγίσεις οικονομικών προκλήσεων».

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

³¹ COM(2020) 493 final.

- (18) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εξελισσόμενοι στόχοι πολιτικής και η πρόοδος που έχει σημειωθεί, το 8ο ΠΔΠ θα πρέπει να αξιολογηθεί από την Επιτροπή το 2029.
- (19) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του προτεινόμενου προγράμματος δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1 – Αντικείμενο

1. Η παρούσα απόφαση θεσπίζει γενικό πρόγραμμα δράσης στον τομέα του περιβάλλοντος για την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 (στο εξής: 8ο ΠΔΠ). Καθορίζει τους στόχους προτεραιότητας του εν λόγω προγράμματος, προσδιορίζει τις ευνοϊκές συνθήκες για την επίτευξή τους και ορίζει πλαίσιο για τη μέτρηση του κατά πόσον η Ένωση και τα κράτη μέλη της βρίσκονται σε σωστή πορεία για την επίτευξη των εν λόγω στόχων προτεραιότητας.
2. Το 8ο ΠΔΠ αποσκοπεί στην επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, καθαρή και κυκλική οικονομία με δίκαιο και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο, και υποστηρίζει τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και τις πρωτοβουλίες της.
3. Το 8ο ΠΔΠ αποτελεί τη βάση για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων που καθορίζονται στο θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και των συναφών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, και το πλαίσιο παρακολούθησής του αποτελεί την περιβαλλοντική και κλιματική πτυχή των προσπαθειών της ΕΕ για τη μέτρηση της προόδου προς την επίτευξη μεγαλύτερης βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής ουδετερότητας και της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της ευημερίας και της ανθεκτικότητας.

Άρθρο 2 – Στόχοι προτεραιότητας

1. Μακροπρόθεσμος στόχος προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ για το 2050 είναι η ευημερία των πολιτών, εντός των ορίων του πλανήτη μας, σε μια ανατροφοδοτική οικονομία όπου τίποτα δεν σπαταλάται, δεν παράγονται καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και η οικονομική ανάπτυξη είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ένα υγιές περιβάλλον στηρίζει την ευημερία των πολιτών, η βιοποικιλότητα αυξάνεται σημαντικά και το φυσικό κεφάλαιο προστατεύεται, αποκαθίσταται και αποτιμάται με τρόπους που ενισχύουν την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και σε άλλους περιβαλλοντικούς κινδύνους. Η Ένωση καθορίζει τον ρυθμό για τη διασφάλιση της ευημερίας της σημερινής και των μελλοντικών γενεών παγκοσμίως.
2. Το 8ο ΠΔΠ έχει τους ακόλουθους έξι θεματικούς στόχους προτεραιότητας:
 - α) μη αναστρέψιμη και σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ενίσχυση των απορροφήσεων από φυσικές και άλλες καταβόθρες στην

Ένωση για την εκπλήρωση του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ).../...³².

- β) συνεχής πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή·
- γ) προώθηση ενός μοντέλου ανατροφοδοτικής ανάπτυξης που επιστρέφει στον πλανήτη περισσότερα από όσα του αφαιρεί, αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, και επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία·
- δ) επιδίωξη μιας φιλοδοξίας μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες, μεταξύ άλλων για τον αέρα, τα ύδατα και το έδαφος, και προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον·
- ε) προστασία, διατήρηση και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου, ιδίως του αέρα, των υδάτων, του εδάφους και των δασών, των γλυκών υδάτων, των υγροτόπων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων·
- στ) προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και μείωση των κύριων περιβαλλοντικών και κλιματικών πιέσεων που συνδέονται με την παραγωγή και την κατανάλωση, ιδίως στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανικής ανάπτυξης, των κτιρίων και των υποδομών, της κινητικότητας και του συστήματος τροφίμων.

Άρθρο 3 – Ευνοϊκές συνθήκες για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του παρόντος προγράμματος

1. Για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ θα απαιτηθούν τα εξής:
 - α) διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας για το περιβάλλον και το κλίμα και καταβολή προσπαθειών για την επίτευξη άριστων περιβαλλοντικών επιδόσεων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων με την παροχή επαρκούς ικανότητας όσον αφορά τη διοίκηση και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης, όπως προβλέπεται στην τακτική επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς και ενίσχυση της δράσης κατά του περιβαλλοντικού εγκλήματος,
 - β) ενίσχυση της ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών, ιδίως μέσω των εξής:
 - ενσωμάτωση των στόχων προτεραιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 2 σε όλες τις σχετικές στρατηγικές, νομοθετικές και μη νομοθετικές πρωτοβουλίες, προγράμματα, επενδύσεις και έργα σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ώστε να μη θίγουν, ούτε τα ίδια ούτε η υλοποίησή τους, κανέναν από τους στόχους προτεραιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 2·

³²

COM(2020) 80 final.

- μεγιστοποίηση των οφελών από την εφαρμογή των οδηγιών 2014/52/ΕΕ³³ και 2001/42/ΕΚ³⁴ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
 - απόδοση ιδιαίτερης προσοχής στις συνέργειες και στους δυνητικούς συμβιβασμούς μεταξύ οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ανάγκες των πολιτών για διατροφή, στέγαση και κινητικότητα ικανοποιούνται με βιώσιμο τρόπο που δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο·
 - τακτική αξιολόγηση των υφιστάμενων πολιτικών και εκπόνηση εκτίμησης επιπτώσεων για νέες πρωτοβουλίες, οι οποίες βασίζονται σε ευρείες διαβουλεύσεις σύμφωνα με ελέγξιμες, συμμετοχικές, εμπεριστατωμένες και εύκολες στην εφαρμογή διαδικασίες, και οι οποίες λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στο περιβάλλον και το κλίμα·
- γ) αποτελεσματική ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής βιωσιμότητας στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για την οικονομική διακυβέρνηση, μεταξύ άλλων στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας·
- δ) κινητοποίηση βιώσιμων επενδύσεων από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων και μέσων που διατίθενται στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της Ένωσης, μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και σε εθνικό επίπεδο·
- ε) σταδιακή κατάργηση των επιζήμιων για το περιβάλλον επιδοτήσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, βέλτιστη χρήση βασιζόμενων στην αγορά μέσων και εργαλείων κατάρτισης πράσινου προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απαιτούνται για τη διασφάλιση κοινωνικά δίκαιης μετάβασης, και στήριξη των επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών στην ανάπτυξη τυποποιημένων λογιστικών πρακτικών φυσικού κεφαλαίου·
- στ) μέριμνα ώστε οι περιβαλλοντικές πολιτικές και δράσεις να βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις και ενίσχυση της βάσης γνώσεων για το περιβάλλον και της χρήσης της, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της έρευνας, της καινοτομίας, της προώθησης των πράσινων δεξιοτήτων και της περαιτέρω ανάπτυξης της λογιστικής του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων·
- ζ) αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ψηφιακών τεχνολογιών και των τεχνολογιών δεδομένων για τη στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής, με παράλληλη ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός τους·
- η) πλήρης αξιοποίηση των λύσεων που βασίζονται στη φύση και της κοινωνικής καινοτομίας·
- θ) αποτελεσματική εφαρμογή υψηλών προτύπων για τη διαφάνεια, τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σύμφωνα με τη σύμβαση για την

³³ Οδηγία 2014/52/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/92/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 124 της 25.4.2014, σ. 1).

³⁴ Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΕΕ L 197 της 21.7.2001).

πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (σύμβαση του Aarhus)³⁵.

- ι) μέριμνα ώστε τα δεδομένα και τα στοιχεία που συνδέονται με την εφαρμογή του 8ου ΠΔΠ να είναι διαθέσιμα στο κοινό και εύκολα προσβάσιμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί εμπιστευτικότητας σε ειδική ανά τομέα νομοθεσία·
 - ια) στήριξη της υιοθέτησης σε παγκόσμιο επίπεδο των στόχων προτεραιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 2, με διασφάλιση της συνοχής μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών προσεγγίσεων και της συντονισμένης δράσης, ιδίως όσον αφορά τα εξής:
 - συνεργασία με τις χώρες εταίρους όσον αφορά τη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον, ενθάρρυνση και στήριξη τους ώστε να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν σε αυτούς τους τομείς κανόνες οι οποίοι είναι εξίσου φιλόδοξοι με εκείνους της Ένωσης, και διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης όλων των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης με τις οικείες απαιτήσεις της Ένωσης σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της·
 - ενίσχυση της συνεργασίας με τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών σε τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς με σκοπό τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων και συμμαχιών για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της περιβαλλοντικής συνεργασίας στις ομάδες G7 και G20·
 - ενίσχυση της εφαρμογής της συμφωνίας του Παρισιού, της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα και άλλων πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών από την Ένωση και τους εταίρους της, μεταξύ άλλων με την αύξηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας όσον αφορά την πρόοδο στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών·
 - ενίσχυση της διεθνούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης με την κάλυψη των εναπομενόντων κενών και την ενίσχυση της τήρησης και της εφαρμογής των αναγνωρισμένων διεθνών περιβαλλοντικών αρχών·
 - μέριμνα ώστε η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης και των κρατών μελών προς τρίτες χώρες να προωθεί το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για το 2030.
2. Για την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας του 8ου ΠΔΠ θα απαιτηθεί η κινητοποίηση ευρείας στήριξης με την εξασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, και ενθάρρυνση της συνεργασίας για την ανάπτυξη και την εφαρμογή στρατηγικών, πολιτικών ή νομοθεσίας που σχετίζονται με το 8ο ΠΔΠ μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, σε αστικές και αγροτικές περιοχές.

Άρθρο 4 – Πλαίσιο παρακολούθησης

1. Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων, αξιολογεί και υποβάλλει εκθέσεις

³⁵

<https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>.

σχετικά με την πρόοδο της Ένωσης και των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη των στόχων προτεραιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 2 σε τακτική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις ευνοϊκές συνθήκες που προβλέπονται στο άρθρο 3.

2. Η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τη συνάφεια των δεδομένων και των δεικτών, αξιοποιώντας τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στα κράτη μέλη και σε ενωσιακό επίπεδο, ιδίως αυτά που διαχειρίζεται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα. Η εν λόγω αξιολόγηση διενεργείται με την επιφύλαξη των υφιστάμενων πλαισίων και διαδικασιών παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και διακυβέρνησης που καλύπτουν την πολιτική για το περιβάλλον και το κλίμα.
3. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων υποστηρίζουν την Επιτροπή στη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της συνάφειας των δεδομένων και των γνώσεων, πραγματοποιώντας ειδικότερα τα εξής:
 - α) συλλογή, επεξεργασία και υποβολή στοιχείων και δεδομένων με σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία·
 - β) καταβολή προσπάθειών για την κάλυψη των σχετικών κενών στα δεδομένα παρακολούθησης·
 - γ) εκπόνηση αναλύσεων χρήσιμων για τη χάραξη πολιτικής και συστημικών αναλύσεων και συμβολή στην υλοποίηση των στόχων πολιτικής σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο·
 - δ) ενσωμάτωση δεδομένων σχετικά με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, και πλήρης αξιοποίηση άλλων διαθέσιμων δεδομένων, όπως αυτά που παρέχει το Copernicus·
 - ε) περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης σε δεδομένα μέσω προγραμμάτων της Ένωσης·
 - στ) διασφάλιση της διαφάνειας και της λογοδοσίας·
 - ζ) παροχή βοήθειας στην κοινωνία των πολιτών, στις δημόσιες αρχές, στους πολίτες, στους κοινωνικούς εταίρους και στον ιδιωτικό τομέα για τον εντοπισμό κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων και την ανάληψη δράσης με σκοπό την πρόληψη, τον μετριασμό και την προσαρμογή στους εν λόγω κινδύνους, καθώς και προώθηση της συμμετοχής τους στην κάλυψη των κενών γνώσεων.
4. Η Επιτροπή εξετάζει τακτικά τις ανάγκες σε δεδομένα και γνώσεις σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων να εκτελούν τα καθήκοντα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Άρθρο 5 – Αξιολόγηση

Έως τις 31 Μαρτίου 2029 η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση του 8ου ΠΔΠ. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση με τα κύρια πορίσματα της εν λόγω αξιολόγησης, συνοδευόμενη, εφόσον το κρίνει σκόπιμο η Επιτροπή, από νομοθετική πρόταση για το επόμενο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον.

Άρθρο 6 – Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ»

Περιεχόμενα

1.	ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	19
1.1.	Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας	19
1.2.	Σχετικοί τομείς πολιτικής.....	19
1.3.	Η πρόταση αφορά	19
1.4.	Στόχοι	19
1.4.1.	Γενικοί στόχοι	19
1.4.2.	Ειδικοί στόχοι	19
1.4.3.	Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.....	25
1.5.	Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας	25
1.5.1.	Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας	25
1.5.2.	Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.	26
1.5.3.	Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος	26
1.5.4.	Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα.....	26
1.5.5.	Αξιολόγηση των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής	27
1.6.	Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας.....	28
1.7.	Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης	28
2.	ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	29
2.1.	Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων	29
2.2.	Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου	29
2.2.1.	Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου	29
2.2.2.	Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους	30
2.2.3.	Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο).....	30
2.3.	Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας	30

3.	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	31
3.1.	Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται	31
3.2.	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες	32
3.2.1.	Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες	32
3.2.2.	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις των ΕΟΠ και ΕΧΑ	34
3.2.3.	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στους ανθρώπινους πόρους των ΕΟΠ και ΕΧΑ	35
3.2.4.	Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο	38
3.2.5.	Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση	38
3.3.	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα	38

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 με σκοπό την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανατροφοδοτική οικονομία

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής

Τομείς πολιτικής: 09 Περιβάλλον και δράση για το κλίμα

Δραστηριότητες:

09 02 – Πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (LIFE)

09 10 – Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος & Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων

1.3. Η πρόταση αφορά

☒ νέα δράση

☐ νέα δράση μετά από δοκιμαστικό σχέδιο / προπαρασκευαστική ενέργεια³⁶

☒ την παράταση υφιστάμενης δράσης

☐ συγχώνευση μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση

1.4. Στόχοι

1.4.1. Γενικοί στόχοι

Επιτάχυνση της μετάβασης της Ένωσης σε μια κλιματικά ουδέτερη, καθαρή, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και αποκαταστατική οικονομία με δίκαιο και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο και επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και των σχετικών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, σε πλαίσιο πλήρους υποστήριξης των περιβαλλοντικών στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Συμβολή στη διαμόρφωση ενός καλύτερα ολοκληρωμένου, συνεκτικού, διεπιστημονικού πλαισίου παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τις πολιτικές για το περιβάλλον και το κλίμα, σε πλήρη συμμόρφωση με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, τους ΣΒΑ και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

1.4.2. Ειδικοί στόχοι

Το 2015 συνάφθηκαν διεθνείς συμφωνίες ορόσημα με την έγκριση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών και της συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα (COP21). Οι δεσμεύσεις αυτές και η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και των κινδύνων για τη βιωσιμότητα απαιτούν την κατάρτιση ενός αποτελεσματικού 8ου ΠΔΠ της ΕΕ.

³⁶

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Στην έκθεση για την κατάσταση και τις προοπτικές του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος 2020 (SOER 2020), την οποία παρουσίασε ο ΕΟΠ στις 4 Δεκεμβρίου 2019, αναφέρονται οι τρέχουσες προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη η Ευρώπη στους τομείς του περιβάλλοντος, του κλίματος και της βιωσιμότητας, οι οποίες είναι πρωτοφανούς κλίμακας και επιτακτικότητας· οι προκλήσεις αυτές απαιτούν άμεση και συντονισμένη δράση και επείγουσες συστημικές λύσεις. Παρότι οι πρόσφατες προσπάθειες της ΕΕ σε επίπεδο πολιτικής απέφεραν σημαντικά οφέλη, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την απώλεια βιοποικιλότητας, τη χρήση των πόρων, την ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, καθώς και των επιπτώσεων και των κινδύνων που ενέχει για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία. Για την κάλυψη των κενών μεταξύ της κατάστασης του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών στόχων έως το 2030, εξακολουθεί να είναι σημαντική η εστίαση στην υλοποίηση, η οποία απαιτεί χρηματοδότηση, συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, συνεργατική προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και ισχυρή βάση γνώσεων. Υπάρχει ανάγκη για ανάπτυξη πιο συστημικών μακροπρόθεσμων πλαισίων πολιτικής, καινοτομία υπέρ της κοινωνικής αλλαγής, αναπροσανατολισμό των επενδύσεων και της χρηματοδότησης και διαχείριση μιας κοινωνικά δίκαιης και δίκαιης μετάβασης.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, που παρουσιάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2019, ανακοινώθηκε ένα 8ο ΠΔΠ με συμπληρωματική λειτουργία, το οποίο θα συμβάλει στη διασφάλιση της εφαρμογής, της επιβολής και της αποτελεσματικής υλοποίησης των πολιτικών και της νομοθεσίας για το περιβάλλον και το κλίμα και θα περιλαμβάνει ένα νέο πλαίσιο παρακολούθησης. Η παρούσα πρόταση αφορά απόφαση για το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2030 με σκοπό την επιτάχυνση της μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανατροφοδοτική οικονομία, η οποία στοχεύει στη στήριξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Μία από τις βασικές δράσεις που περιλαμβάνονται στο 8ο ΠΔΠ, το οποίο ανακοινώθηκε στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, είναι ένα νέο πλαίσιο παρακολούθησης για τη μέτρηση της προόδου της ΕΕ και των κρατών μελών της όσον αφορά την υλοποίηση των στόχων προτεραιότητας του προγράμματος και του οράματός του για «ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» με ορίζοντα το 2050. Πράγματι, παρότι η ΕΕ έχει θεσπίσει διάφορα πλαίσια παρακολούθησης τα οποία μετρούν την πρόοδο προς την επίτευξη συγκεκριμένων συμφωνηθέντων περιβαλλοντικών στόχων, μέχρι στιγμής στη νομοθεσία της ΕΕ δεν προβλέπεται ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διασφάλιση συντονισμένης προσέγγισης όσον αφορά τη συνολική επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης και τη συμβολή τους στη βιωσιμότητα, την ευημερία και την ανθεκτικότητα. Το γεγονός αυτό αποτελεί επίσης ευκαιρία για τη σύνδεση της παρακολούθησης των περιβαλλοντικών πολιτικών με τους υπό εξέλιξη άξονες εργασιών στο Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC), στον ΕΟΠ και σε άλλους φορείς σχετικά με τα όρια του πλανήτη (π.χ. χρήση γλυκών υδάτων, αλλαγή χρήσης γης, οξίνιση των ωκεανών) και σχετικά με το αποτύπωμα της κατανάλωσης της Ένωσης.

Το νέο πλαίσιο παρακολούθησης θα χρησιμοποιεί ως βάση, δεν θα θίγει και θα συμπληρώνει τα υφιστάμενα πλαίσια παρακολούθησης ή διακυβέρνησης του περιβάλλοντος και του κλίματος, συμπεριλαμβανομένων των πλαισίων διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα και της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής. Θα παρουσιάζει πλήρη συνοχή με τους υπό εξέλιξη άξονες εργασιών για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, όπως η νέα παρακολούθηση της βιοποικιλότητας και της μηδενικής ρύπανσης, καθώς και η επικαιροποιημένη παρακολούθηση της κυκλικής οικονομίας. Ως εκ τούτου, η παρακολούθηση

του 8ου ΠΔΠ θα βασίζεται κυρίως σε υφιστάμενα δεδομένα και εργαλεία παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, αποφεύγοντας τις αλληλεπικαλύψεις και περιορίζοντας τον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη, αξιοποιώντας παράλληλα αυτή την ευκαιρία για την κάλυψη των κενών των δεικτών (μηδενική ρύπανση και σύνδεση μεταξύ περιβαλλοντικής και κοινωνικής πολιτικής). Ειδικότερα, βασίζεται στα επιτεύγματα των δράσεων για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας υποβολής περιβαλλοντικών εκθέσεων που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη από το 2017³⁷, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη συνεκτικών μηνυμάτων στο πλαίσιο διαφορετικών διαδικασιών παρακολούθησης.

Το **πλαίσιο παρακολούθησης** θα πρέπει να διασφαλίζει την ανάληψη και υλοποίηση δεσμεύσεων και την ανάπτυξη σαφών, βασιζόμενων στα αποτελέσματα δεικτών για τη μέτρηση της προόδου, καθώς και να χρησιμοποιεί ως βάση και να συνάδει με τα υφιστάμενα πλαίσια παρακολούθησης και εργαλεία υποβολής εκθέσεων τα οποία χρησιμοποιούνται ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και το δίκτυό του Eionet, αποφεύγοντας παράλληλα τις αλληλεπικαλύψεις και τον πρόσθετο διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη και άλλους φορείς υποβολής εκθέσεων. Ο ECHA καλείται επίσης να συμβάλει σε αυτή τη διαδικασία και να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη βιώσιμη χρήση των χημικών ουσιών.

Για τη λειτουργία και υποστήριξη του **πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ** πρέπει να διατεθούν πρόσθετοι πόροι στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ECHA). Οι πόροι αυτοί δεν είναι νέοι πόροι, αλλά θα διατεθούν στους οργανισμούς από το πρόγραμμα LIFE (το οποίο στηρίζει επίσης τις βασικές δραστηριότητές τους), σε συμφωνία με την πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) η οποία τελεί επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση με την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Οι πόροι θα χρησιμοποιηθούν τόσο για την ενίσχυση του προσωπικού των οργανισμών που θα εκτελούν εργασίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία όσο και, ειδικότερα, για την υποστήριξη και την τροφοδότηση των εργασιών παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων του 8ου ΠΔΠ. Ειδικότερα:

- **Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ):** Οι εργασίες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων του ΕΟΠ σχετικά με διάφορες περιβαλλοντικές και κλιματικές πολιτικές, καθώς και σχετικά με την έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος (SOER), θα αποτελέσουν τη βάση του πλαισίου παρακολούθησης. Η νέα στρατηγική του ΕΟΠ, το πολυετές πρόγραμμα εργασίας του και οι πόροι του πρέπει να προσαρμοστούν και να ενισχυθούν ώστε να εξασφαλιστεί μια δυναμική, συνεκτική, πολυεπίπεδη και οριζόντια παρακολούθηση, η οποία θα βασίζεται στην ενσωμάτωση διαφόρων πηγών πληροφόρησης και θα καθιστά δυνατή την υποβολή εκθέσεων σε διάφορα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, διεθνές). Το πλαίσιο παρακολούθησης θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στις προσδιορισθείσες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και ανάγκες του 8ου ΠΔΠ, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική γνωστοποίηση των προκλήσεων και των τρόπων αντιμετώπισης στους πολίτες και να διευκολύνεται η διεξαγωγή πολιτικής συζήτησης υψηλού επιπέδου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Παρότι η παρακολούθηση και η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την «κατάσταση του περιβάλλοντος» εμπίπτουν στην τρέχουσα εντολή του ΕΟΠ σύμφωνα με τον ιδρυτικό κανονισμό του, τα ανωτέρω καθήκοντα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων **θα περιλαμβάνουν πρόσθετα καθήκοντα για τον ΕΟΠ** και, ως εκ τούτου, απαιτούν περισσότερους πόρους. Κατόπιν προσεκτικής ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε από κοινού

³⁷

Βλ. https://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_actions_en.htm

με τον ΕΟΠ για την ανάλυση πιθανών συνεργειών, αλλά και για τον στρατηγικό σχεδιασμό των μελλοντικών εργασιών για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, ο ΕΟΠ θα χρειαστεί τις ακόλουθες πρόσθετες νέες θέσεις από το 2021, οι οποίες εντάσσονται στη νέα περίοδο του ΠΔΠ (2021-2027):

9 θέσεις ΕΥ και 6 θέσεις ΣΥ για τα ακόλουθα νέα καθήκοντα και δραστηριότητες:

Επικαιροποίηση του πλαισίου παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας (υποστήριξη του πίνακα αποτελεσμάτων της κυκλικής οικονομίας) και υποστήριξη τομεακών πρωτοβουλιών για την κυκλική οικονομία (1 ΕΥ)

Υποβολή εκθέσεων σχετικά με την υλοποίηση δράσεων κυκλικής οικονομίας, την πραγματοποίηση βιώσιμων επενδύσεων και την παρακολούθηση του αντίκτυπου της χρηματοδότησης από την ΕΕ των επενδύσεων στην κυκλική οικονομία (1 ΣΥ)

Στήριξη της χάραξης της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα και ανάπτυξη ενός πλαισίου παρακολούθησης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, με έμφαση σε τομείς που θα καλυφθούν από νέες πρωτοβουλίες (έδαφος, γη και δάση) (1 ΕΥ, 2 ΣΥ)

Παρακολούθηση της βιοποικιλότητας και της υγείας των οικοσυστημάτων (με έμφαση στα περιβάλλοντα γλυκών και θαλάσσιων υδάτων) ως συμβολή στη μηδενική ρύπανση (μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων) και στην οικοδόμηση ενός μη τοξικού περιβάλλοντος (1 ΕΥ)

Ολοκληρωμένη ανάλυση των επιπτώσεων της ρύπανσης στο περιβάλλον και στην υγεία και υποβολή εκθέσεων σχετικά με νέους (π.χ. πόσιμο νερό, επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, SEVESO, υδράργυρος) και οριζόντιους τομείς της φιλοδοξίας για μηδενική ρύπανση στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, σε στενή συνεργασία με τον ECHA και την EFSA (1 ΕΥ)

Ενίσχυση της ικανότητας ολοκληρωμένης ανάλυσης και αξιολόγησης των διαφόρων τομέων πολιτικής της Πράσινης Συμφωνίας (π.χ. σύνδεση της βιοποικιλότητας με τις πρωτοβουλίες για μηδενική ρύπανση και «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»). Αυτό αφορά επίσης τη διενέργεια ολοκληρωμένων αξιολογήσεων σχετικά με την οδηγία για τις πλημμύρες, την οδηγία για τα αστικά λύματα, καθώς και την οδηγία για τη νιτρορύπανση, και την ενσωμάτωση της προσέγγισης με βάση τα οικοσυστήματα γλυκών και θαλάσσιων υδάτων στην οικονομική μετάβαση (ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη) και σε θέματα κλίματος (1 ΣΥ)

Βελτίωση της παρακολούθησης του 8ου ΠΔΠ και των πολιτικών για το κλίμα στην ψηφιακή εποχή – πλήρης αξιοποίηση των δεδομένων του COPERNICUS, ενσωμάτωση της επιστήμης των πολιτών και άλλων πηγών πληροφοριών για μια δυναμική περιβαλλοντική παρακολούθηση και εφαρμογή – βελτίωση της έγκαιρης παροχής, απεικόνισης και πρόσβασης σε πληροφορίες (2 ΣΥ)

Ενίσχυση της διεθνούς διάστασης της παρακολούθησης του περιβάλλοντος και του κλίματος, στήριξη της διπλωματίας και των διαπραγματεύσεων στον τομέα του περιβάλλοντος και του κλίματος (1 ΕΥ)

Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών και μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της σύνδεσής τους με άλλους περιβαλλοντικούς στόχους (1 ΕΥ)

Στήριξη των κρατών μελών κατά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της σύνδεσής τους με την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και τη φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση (1 ΕΥ)

Παρακολούθηση της ανθρώπινης υγείας και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν μέσω ενός εικονικού παρατηρητηρίου για το κλίμα και την υγεία στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας και της σχετικής φιλοδοξίας μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες (1 EY)

Υποστήριξη νέων μεθόδων παρακολούθησης της κατανάλωσης καυσίμων και των εκπομπών σε πραγματικές συνθήκες για ελαφρά και βαρέα επαγγελματικά οχήματα (από το 2022) (1 EY)

Βάση αναφοράς για το ανθρώπινο δυναμικό στον ΕΟΠ για την πρόταση σχετικά με το 8ο ΠΔΠ

Για την εξασφάλιση των συνεισφορών του ΕΟΠ στην παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο του 8ου ΠΔΠ, έχει επίσης καίρια σημασία να διατηρηθεί από το 2021 και καθ' όλη τη διάρκεια της επόμενης περιόδου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (2021-2027) η κατανομή των πόρων που διατέθηκαν συμπληρωματικά για τον σκοπό αυτό μεταξύ 2018 και 2020. Ως εκ τούτου, η βάση αναφοράς για τον υπολογισμό των πρόσθετων απαιτούμενων πόρων του ΕΟΠ θα πρέπει να είναι οι πόροι που εγκρίθηκαν στον τελικό προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2020 (δηλαδή 130 θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού, 74 ΣΥ και 20 ΑΕΕ). Με τον τρόπο αυτό αναμένεται να διασφαλιστεί η συνέχιση της εκτέλεσης των νέων βασικών καθηκόντων που προστέθηκαν κατά την περίοδο 2018-2020, ειδικότερα:

- Ο επικουρικός ρόλος του ΕΟΠ στην παρακολούθηση, τον έλεγχο, την υποβολή εκθέσεων και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις βασικές διαστάσεις των στόχων του 8ου ΠΔΠ που σχετίζονται με το κλίμα, την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές (μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές) και την ενεργειακή απόδοση καθορίζεται στο άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα. Τρεις πρόσθετες θέσεις συμβασιούχων υπαλλήλων (ΣΥ) διατέθηκαν και εγγράφηκαν στον προϋπολογισμό για το χρονικό διάστημα έως το 2020 του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με ένδειξη απεριόριστης διάρκειας. Αυτές οι 3 θέσεις θα πρέπει να διατηρηθούν καθ' όλη τη διάρκεια του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με μετατροπή τους σε θέσεις ΕΥ, ώστε να συνυπολογιστούν πλήρως και σε μόνιμη βάση για τα αντίστοιχα πρόσθετα καθήκοντα που προστίθενται στον ΕΟΠ.

- Πρόσθετες θέσεις που διατίθενται στον οργανισμό για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2020 (5 ΕΥ και 2 ΣΥ) και από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/956 (2 ΣΥ), οι οποίες έχουν ζωτική σημασία για την εφαρμογή των τρεχουσών πολιτικών για το περιβάλλον και το κλίμα. Οι θέσεις αυτές καλύπτουν δραστηριότητες που υλοποιούνται ήδη (βλ. κατωτέρω) και αποτελούν μέρος της βάσης αναφοράς του οργανισμού για το ανθρώπινο δυναμικό:

α) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, ενσωμάτωση του τομέα της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας (LULUCF) στην πλατφόρμα απογραφής αερίων του θερμοκηπίου και συστηματική ανάλυση των τομέων του κλίματος, των δασών και της γεωργίας

β) συστηματική ανάλυση της πολιτικής για τα ύδατα στο πλαίσιο της αλλαγής του κλίματος

γ) ολοκληρωμένη ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων της περιβαλλοντικής, βιώσιμης και δίκαιης μετάβασης

δ) εκσυγχρονισμός των εργαλείων παρακολούθησης της βιοποικιλότητας

ε) ενσωμάτωση των δεδομένων του Copernicus στην περιβαλλοντική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

στ) παρακολούθηση και δήλωση των εκπομπών CO₂ και της κατανάλωσης καυσίμου από τα νέα βαρέα επαγγελματικά οχήματα

• **Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA):** Ο ECHA θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της επικείμενης στρατηγικής της ΕΕ για τα βιώσιμα χημικά προϊόντα.

Για την εκτέλεση των παρατιθέμενων καθηκόντων, ο ECHA θα χρειαστεί τις ακόλουθες νέες θέσεις από το 2020:

1 ΕΥ και 1 ΣΥ για τη διαχείριση και ενοποίηση βάσεων δεδομένων και την παροχή χημικών δεδομένων για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων εκθέσεων αναδυόμενων κινδύνων, καθώς και για τη συμβολή στην ανάπτυξη δεικτών πολιτικής για τα χημικά προϊόντα και την παροχή άλλης συνεισφοράς στο έργο του ΕΟΠ.

1.4.3. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

Να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους/τις στοχευόμενους/-ες δικαιούχους/ομάδες.

Κύριος στόχος των προβλεπόμενων δράσεων είναι να παρασχεθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παρακολούθησης κατάλληλο για το νέο 8ο ΠΔΠ, αλλά και να προωθηθούν οι διασυνδέσεις και οι συνέργειες μεταξύ του 8ου ΠΔΠ και των σχετικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Προφανείς υποψήφιοι είναι το προσφάτως εγκριθέν σχέδιο για την κυκλική οικονομία, ο **ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα που κατοχυρώνει τον στόχο για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050**, η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, η πρωτοβουλία «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», καθώς και πρωτοβουλίες που τελούν υπό κατάρτιση, όπως οι πρωτοβουλίες της φιλοδοξίας **για μηδενική ρύπανση (σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης και στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων)**.

Αυτή η νέα προσέγγιση παρακολούθησης, η οποία ενσωματώνει ψηφιακά εργαλεία τελευταίας τεχνολογίας, θα παράσχει τεκμηριωμένες αναλύσεις, μια σαφώς καθορισμένη διαδικασία υποβολής εκθέσεων σε διάφορα επίπεδα και τομείς και θα στηρίξει περαιτέρω τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων της ΕΕ σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο.

Στόχος του άρτια διαρθρωμένου και σχεδιασμένου πλαισίου και των δραστηριοτήτων υποβολής εκθέσεων είναι η συμβολή στην ουσιαστική αξιολόγηση του 8ου ΠΔΠ, η ενημέρωση των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής και η πυροδότηση συζητήσεων υψηλού επιπέδου στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Να προσδιοριστούν οι δείκτες για την παρακολούθηση της πρόοδου και των επιτευγμάτων.

Η υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στην πρόταση θα παρακολουθείται από την Επιτροπή. Οι δείκτες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τα εξής:

— αριθμό εκθέσεων για θεματικές ενότητες (κυκλική οικονομία, βιοποικιλότητα, δάση, γη, ύδατα και θάλασσα, αέρας, ηχορύπανση, απόβλητα, εκπομπές κ.λπ.)

— αριθμό εκθέσεων οριζόντιας παρακολούθησης σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση του 8ου ΠΔΠ, των ΣΒΑ, της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σύμφωνα με τους αντίστοιχους κύκλους υποβολής εκθέσεων (ο 3ος κύκλος υποβολής εκθέσεων θα ολοκληρωθεί στο τέλος Ιουνίου 2027 πριν από τη λήξη του 8ου ΠΔΠ).

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Η πρόταση για το 8ο ΠΔΠ ανταποκρίνεται στο άρθρο 192 παράγραφος 3 της Συνθήκης και δίνει συνέχεια στα αποτελέσματα της πρόσφατης αξιολόγησης του 7ου ΠΔΠ.

Η Επιτροπή προβαίνει σε απολογισμό της πρόοδου κατά τους τρεις διαδοχικούς κύκλους υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής το 2022, το 2024 και το 2027.

Στο πλαίσιο του δεύτερου κύκλου υποβολής εκθέσεων το 2024 —ο οποίος θα ολοκληρωθεί εγκαίρως για την παροχή στοιχείων σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του 8ου ΠΔΠ, των ΣΒΑ και του οράματος του προγράμματος για το 2050, το οποίο διατυπώνεται στο άρθρο 2 της απόφασης, έως το τέλος

της θητείας της παρούσας Επιτροπής— η Επιτροπή θα προβεί σε απολογισμό και θα εξετάσει την ανάγκη επανεξέτασης των περιβαλλοντικών και κλιματικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, όπως ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, καθώς και των στόχων προτεραιότητας που καθορίζονται στο παρόν πρόγραμμα.

Ο τρίτος κύκλος υποβολής εκθέσεων θα ολοκληρωθεί έως τον Ιούνιο του 2027, αρκετά πριν από τη λήξη του παρόντος προγράμματος.

- 1.5.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Λόγοι για ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο (εκ των προτέρων):

Η ανάγκη να προβλεφθεί αποτελεσματική, συνεκτική και ευέλικτη παρακολούθηση του 8ου ΠΔΠ και όλων των πολιτικών της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα εμπεριέχεται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της Ένωσης (εκ των υστέρων):

Το πλαίσιο παρακολούθησης θα αποτελέσει το μέσο παρακολούθησης του 8ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Θα υποστηρίξει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, θα διευκολύνει τις συζητήσεις υψηλού επιπέδου και θα συμβάλει στην αξιολόγηση και στην εκτίμηση των επιτευγμάτων του 8ου ΠΔΠ.

- 1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

A/A

- 1.5.4. Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα

Ο στόχος της παρούσας πρότασης είναι συναφής με άλλες πολιτικές της ΕΕ και με υπό εξέλιξη πρωτοβουλίες που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Οι στόχοι προτεραιότητας του 8ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον είναι οι εξής:

α) έως το 2050 να έχουμε επιτύχει να ζούμε καλά, εντός των οικολογικών ορίων του πλανήτη μας. Η ευμάρεια που απολαμβάνουμε και το υγιές περιβάλλον στο οποίο ζούμε οφείλονται σε μια καινοτόμο και κυκλική οικονομία, όπου δεν γίνονται σπατάλες και όπου διασφαλίζεται η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, και η βιοποικιλότητα προστατεύεται, αποτιμάται και αποκαθίσταται με τρόπους που ενισχύουν την ανθεκτικότητα της κοινωνίας μας. Η κλιματικά ουδέτερη οικονομία μας έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων και έχει γίνει η κινητήρια δύναμη στην πορεία προς μια ασφαλή και βιώσιμη παγκόσμια κοινωνία.

β) επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης, όπως ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, με σκοπό την υλοποίηση του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, και συγκεκριμένα:

- κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 όπως περιγράφεται στον νόμο για το κλίμα
- κλιματικά ουδέτερη, καθαρή και κυκλική οικονομία
- διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας

- φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες και προστασία της υγείας των πολιτών·
- γ) επίτευξη πλήρους συμμόρφωσης με το υφιστάμενο κεκτημένο για το περιβάλλον και το κλίμα·
- δ) εφαρμογή των μέτρων, των πολιτικών και των προσεγγίσεων που ορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος προγράμματος, τα οποία διαμορφώνουν από κοινού ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την επίτευξη μετασχηματιστικής αλλαγής.

1.5.5. *Αξιολόγηση των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής*

A/A

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας

☐ **περιορισμένη διάρκεια**

- ☐ Πρόταση/πρωτοβουλία με ισχύ από [HH/MM]EEEE έως [HH/MM]EEEE
- ☐ Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το EEEE έως το EEEE

☒ **απεριόριστη διάρκεια**

- Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το 2021
- και στη συνέχεια πλήρης εφαρμογή.

1.7. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης³⁸

☒ **Άμεση διαχείριση** από την Επιτροπή

- ☐ από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

☐ **Επιμερισμένη διαχείριση** με τα κράτη μέλη

☒ **Έμμεση διαχείριση** με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

- ☐ σε διεθνείς οργανισμούς και στις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)·

☐ στην ΕΤΕπ και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων·

☒ στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71·

- ☐ σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου·

☐ σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

☐ σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

☐ σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

Παρατηρήσεις

A/A

³⁸

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Η πρόταση αφορά απόφαση για τη θέσπιση του 8ου προγράμματος δράσης της Ένωσης για το περιβάλλον. Στην πρόταση για το 8ο ΠΔΠ παρουσιάζεται η ανάγκη για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που θα προβλέπει τακτική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος και τις προσπάθειες των κρατών μελών για την υλοποίηση δράσεων για το περιβάλλον και το κλίμα (άρθρο 4 παράγραφος 1). Οι εργασίες θα ενισχύσουν τη χρήση συμφωνημένων δεικτών σε διάφορους τομείς πολιτικής για το περιβάλλον και το κλίμα και θα βασιστούν στις αρχές της INSPIRE για τη χρήση χωρικών δεδομένων και ψηφιακών πληροφοριών (COPERNICUS). Η συνεκτική, διεπιστημονική και επικαιροποιημένη υποβολή εκθέσεων θα αποτελέσει τη βάση για την παρουσίαση πληροφοριών στο κοινό και την καταγραφή της προόδου σε περιβαλλοντικά και κλιματικά ζητήματα. Επιπλέον, με βάση τις εκθέσεις αυτές, θα πραγματοποιηθεί συζήτηση υψηλού επιπέδου, στο πλαίσιο της οποίας το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο θα συζητήσουν για την κατάσταση του περιβάλλοντος και τις κλιματικές προκλήσεις και θα αξιολογήσουν τη συνοχή των πολιτικών και των δράσεων της ΕΕ για την αντιμετώπισή τους και την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η συμμετοχή του ΕΟΠ και του ECHA έχει υψίστη σημασία στο πλαίσιο αυτών των εργασιών. Ομοίως, για τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, ο ρόλος της παρακολούθησης και της πλήρους χρήσης των ψηφιακών πληροφοριών έχει υψίστη σημασία για την παρακολούθηση της κατάστασης των ευάλωτων και πολύτιμων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους. Η διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων και της εξόρυξης δεδομένων από διάφορες πηγές παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον και το κλίμα. Με την τακτική υποβολή εκθέσεων σχετικά με αυτές τις επιπτώσεις επισημαίνονται όχι μόνον οι αρνητικές επιπτώσεις, αλλά και τα αποτελέσματα θετικών μέτρων διαχείρισης και δράσεων προστασίας. Με τον τρόπο αυτό, η παρακολούθηση και η υποβολή εκθέσεων παρέχουν ενδείξεις σχετικά με τις επιτόπιες επιδόσεις των κοινοτικών προγραμμάτων, δράσεων και χρηματοδοτικών πόρων, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Θα ισχύουν οι συνήθεις κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τις επιδοτήσεις της ΕΕ σε παραδοσιακούς οργανισμούς.

2.2. Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Η διαχείριση θα πραγματοποιείται τόσο άμεσα από την Επιτροπή όσο και έμμεσα μέσω του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA).

Η καταλληλότητα μιας προσέγγισης εξ ολοκλήρου έμμεσης διαχείρισης μέσω δύο (ή ενδεχομένως περισσότερων) αποκεντρωμένων οργανισμών (ΕΟΠ, ECHA, ενδεχομένως και EFSA) θα διερευνηθεί από κοινού με τους συννομοθέτες.

Όσον αφορά τη στρατηγική ελέγχου, όλοι οι αποκεντρωμένοι οργανισμοί συνεργάζονται στενά με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των κατάλληλων προτύπων σε όλους τους τομείς του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις θα ισχύουν επίσης για τον ρόλο των οργανισμών στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης.

Επιπλέον, κάθε οικονομικό έτος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου και λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, εξετάζει αν πρέπει να χορηγήσει απαλλαγή στους οργανισμούς για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

- 2.2.2. *Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους*

Όσον αφορά τη νόμιμη, οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των πιστώσεων που προκύπτουν από τις δράσεις που πρόκειται να υλοποιήσουν ο ΕΟΠ και ο ECHA στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, η παρούσα πρωτοβουλία δεν προκαλεί νέους σημαντικούς κινδύνους που δεν θα μπορούσαν να καλυφθούν από το υφιστάμενο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης θα ξεκινήσουν το 2021 και θα συνεχιστούν καθ' όλη τη διάρκεια του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ).

- 2.2.3. *Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)*

Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου προβλέπονται στους κανονισμούς που διέπουν επί του παρόντος τη λειτουργία του ΕΟΠ και του ECHA. Οι εν λόγω φορείς συνεργάζονται στενά με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής για τη διασφάλιση της τήρησης των κατάλληλων προτύπων σε όλους τους τομείς του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου.

Κάθε χρόνο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατόπιν σύστασης του Συμβουλίου, χορηγεί τόσο στον ΕΟΠ όσο και στον ECHA απαλλαγή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού τους.

2.3. **Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας**

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Για την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και άλλων παράνομων πρακτικών εφαρμόζονται στον ΕΟΠ και στον ECHA άνευ περιορισμών οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Ο ΕΟΠ και ο ECHA διαθέτουν ειδική στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης και συνακόλουθο σχέδιο δράσης. Επιπλέον, οι κανονισμοί για τη σύσταση του ΕΟΠ και του ECHA ορίζουν τις διατάξεις για την εκτέλεση και τον έλεγχο του προϋπολογισμού του ΕΟΠ και του ECHA και τους εφαρμοστέους δημοσιονομικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ³⁹

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός	ΔΠ/ΜΔΠ ⁴⁰	χωρών ΕΖΕΣ ⁴¹	υποψηφίων για ένταξη χωρών ⁴²	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
3	09.02.01 Φύση και βιοποικιλότητα	ΔΠ	OXI	OXI	OXI	OXI
3	09.02.02 Κυκλική οικονομία και ποιότητα ζωής	ΔΠ	OXI	OXI	OXI	OXI
3	09.02.03 Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν	ΔΠ	OXI	OXI	OXI	OXI
3	09.10.02 – Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	ΔΠ	OXI	OXI	OXI	OXI
3	09.10.01 – Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων	ΔΠ	OXI	OXI	OXI	OXI

³⁹ Τα στοιχεία του προϋπολογισμού που παρουσιάζονται είναι ενδεικτικά και με την επιφύλαξη των διαδικασιών του προϋπολογισμού μετά την έγκριση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

⁴⁰ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

⁴¹ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

⁴² Υποψήφιος χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφια μέλη της ΕΕ από τα Δυτικά Βαλκάνια.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες⁴³

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Αναμένεται ότι ο τομέας 3 θα διατηρήσει την ουδετερότητα και δεν θα επηρεαστεί από την παρούσα πρόταση. Οι αναγκαίοι πόροι για τον ΕΟΠ και τον ECHA θα αφαιρεθούν από τον προϋπολογισμό του LIFE, με κατανομή, όσον αφορά τον ΕΟΠ, των 2/3 των δαπανών στη ΓΔ Περιβάλλοντος και του 1/3 των δαπανών στη ΓΔ Δράσης για το Κλίμα, ενώ οι πόροι που απαιτούνται για τον ECHA θα καλυφθούν στο σύνολό τους από τη ΓΔ Περιβάλλοντος.

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αριθμός	Τομέας 3 Φυσικοί πόροι και περιβάλλον
--	---------	---------------------------------------

Σταθερές τιμές

ΓΔ ENV και ΓΔ CLIMA: <09.02.01, 09.02.02, 09.0203>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Μείωση σε σχέση με το 09.02.01 – ΓΔ ENV	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
	Πληρωμές	(2α)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
Μείωση σε σχέση με το 09.02.02 – ΓΔ ENV	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1β)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Πληρωμές	(2β)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Μείωση σε σχέση με το 09.02.03 – ΓΔ CLIMA	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1γ)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Πληρωμές	(2γ)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
ΣΥΝΟΛΟ μειώσεων σε επιχειρησιακές πιστώσεις για τη ΓΔ ENV και τη ΓΔ CLIMA <09.02.01, 09.02.02 και 09.0203>	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1α+1β+1γ	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748
	Πληρωμές	=2α+2β+3γ	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748

⁴³ Τα στοιχεία του προϋπολογισμού που παρουσιάζονται είναι ενδεικτικά και με την επιφύλαξη των διαδικασιών του προϋπολογισμού μετά την έγκριση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

ΕΟΠ: <09.10.02>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Τίτλος 1:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
	Πληρωμές	(2)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
Τίτλος 2:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
	Πληρωμές	(2α)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
Τίτλος 3:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(3α)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Πληρωμές	(3β)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τον ΕΟΠ <09.10.02>	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+1α+3α	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
	Πληρωμές	=2+2α+3β	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
ΕΧΑ: <09.10.01>			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Τίτλος 1:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
	Πληρωμές	(2)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
Τίτλος 2:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
	Πληρωμές	(2α)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
Τίτλος 3:	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(3α)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Πληρωμές	(3β)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τον ΕΧΑ <09.10.01>	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+1α+3α	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369
	Πληρωμές	=2+2α+3β	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369

3.2.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις των ΕΟΠ και ΕΧΑ

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία) σε σταθερές τιμές

Να προσδιοριστούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα ↓			2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ																	
	Είδος ⁴⁴	Μέσο κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Συνολικός αριθ.	Συνολικό κόστος
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 1 ⁴⁵ ...																		
-																		
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 1																		
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 2 ...																		
-																		
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 2																		
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ																		

⁴⁴ Τα αποτελέσματα είναι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν (π.χ.: αριθμός ανταλλαγών φοιτητών που θα χρηματοδοτηθούν, αριθμός χλμ. οδών που θα κατασκευαστούν κ.λπ.).

⁴⁵ Όπως περιγράφεται στο σημείο 1.4.2. «Ειδικοί στόχοι...»

3.2.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στους ανθρώπινους πόρους των ΕΟΠ και ΕCHA

3.2.3.1. Συνοπτική παρουσίαση

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα·
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία) σε σταθερές τιμές

ΕΟΠ & ECHA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Έκτακτοι υπάλληλοι (βαθμοί AD)	1,993	2,033	2,074	2,115	2,158	2,201	2,245	14,820
Έκτακτοι υπάλληλοι (βαθμοί AST)								
Συμβασιούχοι υπάλληλοι	740	755	770	786	801	817	834	5,503
Αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες								
ΣΥΝΟΛΟ	2,734	2,778	2,844	2,901	2,959	2,018	3,087	20,323

Σημείωση: Οι τιμές προϋποθέτουν προσαρμογή 31,9 % για τις θέσεις του ΕΟΠ (στην Κοπεγχάγη) και τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών κατά 2 % για ολόκληρη την περίοδο του ΠΔΠ (θέσεις τόσο του ΕΟΠ όσο και του ΕCHA).

Απαιτήσεις προσωπικού (ΠΠΑ):

ΕΟΠ & ECHA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Έκτακτοι υπάλληλοι (βαθμοί AD) ΕΟΠ = 9, ECHA = 1	10	10	10	10	10	10	10	
Έκτακτοι υπάλληλοι (βαθμοί AST)								
Συμβασιούχοι υπάλληλοι ΕΟΠ = 6, ECHA = 1	7	7	7	7	7	7	7	
Αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες								
ΣΥΝΟΛΟ	17	17	17	17	17	17	17	

3.2.3.2. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους για τις (αρμόδιες) ΓΔ

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση **πρόσθετων** ανθρώπινων πόρων.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε ακέραιο αριθμό (ή το πολύ με ένα δεκαδικό ψηφίο)

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)									
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΠΠΑ) ⁴⁶									
XX 01 02 01 (AC, END, INT από το συνολικό κονδύλιο)									
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT και JPD στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)									
XX 01 04 yy ⁴⁷	– στην έδρα ⁴⁸								
	– στις αντιπροσωπείες της ΕΕ								
XX 01 05 02 (AC, END, INT – έμμεση έρευνα)									
10 01 05 02 (AC, END, INT – άμεση έρευνα)									
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)									
ΣΥΝΟΛΟ									

XX είναι ο σχετικός τομέας πολιτικής ή ο σχετικός τίτλος του προϋπολογισμού.

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους για τη δραστηριότητα αυτή, και ιδίως για το ενισχυμένο πλαίσιο παρακολούθησης που θα τεθεί σε εφαρμογή, θα καλυφθούν από προσωπικό των ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ. Εάν χρειαστεί, οι ανάγκες θα καλυφθούν από πρόσθετα κονδύλια που μπορεί να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

⁴⁶ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

⁴⁷ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

⁴⁸ Κυρίως για τα διαρθρωτικά ταμεία, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ).

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	
Εξωτερικό προσωπικό	

Η περιγραφή του υπολογισμού του κόστους των θέσεων που εκφράζονται σε μονάδες πλήρους απασχόλησης θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο τμήμα 3 του παραρτήματος V.

3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί αναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση του μέσου ευελιξίας ή την αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου⁴⁹.

Να εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά.

3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία προβλέπει τη συγχρηματοδότηση που εκτιμάται παρακάτω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
Xxxxxx								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:
 - ☐ στους ιδίους πόρους
 - ☐ στα λοιπά έσοδα
 - ☐ Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού:	Διαθέσιμες πιστώσεις για το τρέχον οικονομικό έτος	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ⁵⁰						
		Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)		
Άρθρο								

⁴⁹ Βλ. άρθρα 11 και 17 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020.

⁵⁰ Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.

Ως προς τα διάφορα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

--

Να προσδιοριστεί η μέθοδος υπολογισμού των επιπτώσεων στα έσοδα.

--